

Natuurbeheer

ED COUSIN

Ruim 4000 ha natuurgebied, eigendom van de gemeente Amsterdam, wordt beheerd door Gemeentewaterleidingen. Naast de 3400 ha grote Amsterdamse Waterleidingduinen, zijn dat De Blik, een stuivend reservaat dat tezamen met het Zuidhollands Landschap wordt beheerd, de Loenderveense Plas, een legakergebied in het Loosdrechtse plassenengebied en delen van de Bethunepolder bij Utrecht.

De drinkwaterfunctie van deze gebieden is altijd van belang gebleken om deze gebieden te behouden en te beschermen. De natuurwetenschappelijke waarden van deze gebieden vormen de drijfveer voor een verantwoord beheer.

Sinds 1979 wordt het beheer in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) uitgevoerd volgens een beheerplan. Het eerste 10-jarenplan, dat door Gemeentewaterleidingen (GW) werd opgesteld in samenwerking met Oranjewoud, kende een sterke bosbouwkundige inslag. Procesmatig beheer kwam in dit plan niet goed uit de verf. Daarom is Gemeentewaterleidingen in 1989 gestart met de voorbereiding van een nieuw plan onder de titel "Natuurbeheer in de Amsterdamse Waterleidingduinen 1990-2000". Omdat de natuur van de AWD meer "gebruikers" kent dan alleen Gemeentewaterleidingen, is er voor gekozen het plan aan te bieden voor inspraak. Zowel door particulieren uit de regio, als door omliggende gemeenten en belangengroeperingen is goed gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Uiteindelijk is het plan, met resultaten van de inspraak, aangeboden aan de gemeen-

teraad van Amsterdam en officieel vastgesteld. Daarmee kwamen forse budgetten voor personeel, beheer, onderzoek en investeringen beschikbaar.

Nieuwe projecten

Juist vanwege de grote waarde die dit gebied heeft voor recreanten die op zoek zijn naar natuur, rust en ruimte, wordt er de komende jaren fors geïnvesteerd in recreatievoorzieningen. Zo staat op het programma een uitbreiding en vernieuwing van het bezoekerscentrum De Oranjekom, vernieuwing van de informatievoorzieningen bij de hoofdingangen, aanpassingen aan de parkeerterreinen en uitbreiding van de mogelijkheden om fietsen te stallen bij de ingangen. Met ingang van dit najaar kunnen jaarkaarthouders thuis een nieuwsbrief ontvangen, als aanvulling op de overige informatie-middelen.

Ontsluiting

Het gebied is thans ontsloten door een uitgebreid stelsel van wegen en paden. Dit stelsel kent wegen uit historische tijden, zoals de verbindingen tussen het achterland en de zee en wegen die werden gebruikt door de bewoners van de voormalige duinboerderijen. Later zijn wegen aangelegd die een oorlogsdoel dienden en tenslotte zijn wegen aangelegd tijdens de inrichting van de infiltratiewerken. In de nota "Natuurbeheer in de Amsterdamse Waterleidingduinen 1990-2000" is een onderhoudsplan opgenomen voor alleen die wegen die noodza-

Het hakhout in de AWD wordt nog steeds op ambachtelijke wijze beheerd (foto: GWA).

Geheel boven: Gemeentewaterleidingen is gestart met een project waarbij de oevers van infiltratiegeulen zo ingericht worden, dat deze beter geschikt worden voor flora en fauna. Oevers worden afgegraven tot op het kalkrijke, humusarme zand en veel aandacht wordt besteed aan variatie in vochtgradienten (foto: GWA).

Daaronder: Inmiddels is ruim 8 hectare verruigde duinvallei geplagd. In sommige gevallen was het noodzakelijk om met zware middelen een groot deel van de valleibodem te verwijderen, deze bodems bleken namelijk sterk verstoord en verrijkt door het agrarisch gebruik uit vroeger tijden (foto: GWA).

kelijk zijn voor beheer van natuur en winmiddelen. De overige wegen zullen vervallen. De tot voor kort gebruikelijke verharding met asfalt wordt vervangen door een klinkerbestrating, omdat onderhoud aan asfalt steeds nieuwe toevoer en verspreiding van milieubelastende stoffen tot gevolg heeft. De samenstelling van het padennetwerk is van grote invloed op de recreatieve zonering. Afhankelijk van de uitkomsten van het recreatie-onderzoek (zie elders in dit blad) zal dit netwerk aanpassingen behoeven.

Natuurontwikkeling

Naast projecten voor de recreatie staan tal van natuurontwikkelingsprojecten op stapel. De restauratie van vochtige duinvalleien in het zuidelijk deel van de AWD is in volle gang, grote delen van het terrein worden thans begraasd en dit winterseizoen wordt gestart met de herinrichting van het gebied tussen de ingangen Oase en Panneland tot duinrelengebied.

De proefprojecten waarbij oevers van infiltratiegeulen opnieuw zijn ingericht, zodat de omstandigheden voor (avi)fauna en vegetatie sterk verbeteren, zijn inmiddels afgerond. De resultaten geven aanleiding voor toepassing van deze ingrepen op grotere schaal. Ingerepen op een nog grotere schaal kunnen worden verwacht, afhankelijk van de besluitvorming over de resultaten van het Oeco-hydrologisch onderzoek in het zuidelijk deel van de AWD.

Hieronder: De heide en het oude strandwallenlandschap in de buurt van de Zijk wordt sinds vorig jaar begraasd met Drentse Heideschapen (foto: GWA).